

njezinu poruku i za ovo vrijeme, i za današnjega čovjeka, i za današnje društvo. Ova je knjiga doista *hommage* profesoru

i kolegi, prijatelju i suradniku za rad, za život, za darivanje, za postojanje. Jednostavno: da se sve to ne zaboravi!

Božo Lujčić

Vinko MAMIĆ, *Matthew's Response to an Early Missionary Issue: Meaning and Function of the Parable of the Workers in the Vineyard (Matt 20:1-16)*, Editrice Pontificia Università Gregoriana, Roma, 2016., 344 str.

Prestižni niz doktorskih disertacija Papinskog sveučilišta Gregoriana u Rimu od ove je godine obogaćen u teološkoj sekciji pod brojem 219 disertacijom jednoga hrvatskog bibličara. Pod vodstvom mentora Massima Grillija, Vinko Mamić je izvorno na engleskom napisao te potom obranio 2011. godine na istom Sveučilištu rad pod istim naslovom: »Matejev odgovor na problem ranokršćanskih misionara: značenje i svrha prisposode o radnicima u vinogradu (Mt 20,1-16)«. Mamić na 344 stranice sustavno gradi vlastito originalno tumačenje pitanja zašto gospodar u Isusovoj prisposodi daje istu plaću onome koji je radio od ranog jutra kao i onome koji je radio tek posljednju uru dana.

Nakon Uvoda u kojem se posvjećuje dosadašnji doseg istraživanja (*Status quaestionis*), knjiga se dijeli u pet poglavlja raspoređenih u dva dijela. U prvom dijelu »Prisposoda i komunikacija« prvo poglavlje nosi naslov »Prisposoda kao način komunikacije«, a drugo poglavlje »Komunikacijski značaj Isusovih prisposoda prema sinoptcima«.

U tom se dijelu afirmira pragmatička dimenzija Isusovih evanđeoskih prisposoda za koju se pokazalo da je u dosadašnjim istraživanjima Mt 20,1-16 bila uvelike zanemarena, a koja je zapravo glavni razlog zbog kojeg se prisposode tako često nalaze u sinoptičkim evanđeljima. Upravo je istraživanje pragmatičkog karaktera spomenute prisposode dovelo autora do zaključka da se ona ne odnosi na eshatološku tematiku, kako se uobičajeno tumači, nego na konkretnu problematiku organizacije života ranokršćanskih zajednica.

Drugi dio disertacije nosi naslov »Prisposoda kao pripovijedano događanje i događanje kao ispriповijedana prisposoda«. U samom naslovu prisutna je igra riječi koja na engleskom zvuči puno elegantnije i skoro da je neprevediva na hrvatski: »Parable as a Story and Story as a Parable«. Iza te zaigranosti riječima i pojmovima u naslovu nalazi se ozbiljan, sustavan i temeljit rad. U tom dijelu disertacije podrobno se istražuju mogući utjecaji te prisposode na njezine naslovnike. Tu nije u uporabi samo

posebna metodologija nego je autor nastojao što cjelovitije pristupiti tekstu ne bi li otkrio i istražio različite retoričke i referencijalne utjecaje prisposode na njezina čitatelja. Primjena različitih vrsta metodologija nije proizvela kontradikcije među njima, već je polučila jedinstvenim i plodonosnim čitanjem teksta. Tako se u trećem poglavlju »Iščitanje prisposode kao pripovijesti« analizira struktura prisposode i primjećuje njezin otvoren kraj koji ostavlja čitatelju mogućnost da je dovrši po vlastitom osjećaju, sklonostima i željama. Četvrto poglavlje »Pripovijest u svom kontekstu« dokazuje da je prisposoda dio šire cjeline Mt 19,16 – 20,28 i predstavlja Isusov odgovor na Petrovo pitanje u 19,27: »Gle, mi ostavimo sve i pođosmo za tobom: što ćemo za to dobiti?« Peto i posljednje poglavlje »Iščitanje događanja iz ispriповijedane pripovijesti: prisposoda u svom širem kontekstu« pokazuje da se sekcija Mt 19,16 – 20,16 odnosi na one koji su ostavili sve svoje ima-

nje poradi kraljevstva Božjega, još preciznije na misionare, s porukom da će im Bog zauzvrat providjeti što im bude trebalo za uzdržavanje.

U pet poglavlja autor tako strpljivim radom dolazi do poante prisposode o radnicima u vinogradu, a ta je da prvi misionari u ranoj Crkvi, unatoč tome što su bili »prvi«, ne bi trebali na temelju toga tražiti za sebe dodatne povlastice, već od onih spomenutih u Mt 10,9-10, već da se Bog jednako brine za ono što je nužno za sve one koji su se predali njegovoj službi bez obzira na vrijeme staža koje su u njoj proveli. Upravo zato oni koji se smatraju »prvima« u misionarskom poslanju ne bi trebali svoje služenje Bogu u zajednici iskorištavati u vlastitom interesu niti se na tom temelju trebaju stvarati socijalne podjele među braćom. Prisposoda tako postaje očit korektiv svima onima, počevši od prvih apostola, koji u kršćanskoj zajednici egalitarni koncept zajedništva žele srušiti u korist vlastitog probitka.

Dario Tokić

Monica PRIANTE – Slavko SLIŠKOVIĆ, *Tondini i Strossmayer. Jedinstveni za jedinstvo, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2016., 320 str.*

U izdanju Kršćanske sadašnjosti u 2016. godini tiskana je knjiga pod naslovom *Tondini i Strossmayer. Jedinstveni za jedinstvo* iz pera Monice Priante i Slavka Sliškovića. Sam naslov suponira glavnu temu te znanstvene studije ko-

ja je koncentrirana na dva velika imena – đakovačkog ili bosanskog i srijemskog biskupa Josipa Jurja Strossmayera i lombardskog barnabita Cesarea Tondinija de'Querenghija – te je koncipirana oko pojma jedinstva. Na tragu nave-